FINNISH BUSINESS ANGELS NETWORK

Eduskunnan talousvaliokunta
00102 Eduskunta

Viite: Asiantuntijapyyntö 6.6.2024, E 52/2023 vp

Euroopan puolustusteollinen strategia

Finnish Business Angels Network ry (FiBAN) kiittää mahdollisuudesta esittää asiantuntijalausunnon liittyen Euroopan puolustusteollisen strategian käsittelyyn talousvaliokunnassa.

FiBAN on perutettu vuonna 2010 edistämään alkuvaiheen yritysten rahoittamista. Yhdistyksen tavoitteena on yhdistää alkuvaiheen startupit ja enkelisijoittajat sekä edesauttaa kansankapitalismin vauhdittamista Suomessa. Yhdistyksessä on yli 600 jäsentä. Vuonna 2023 yhdistyksen jäsenet sijoittivat noin 27 miljonaa euroa alkuvaiheen yrityksiin pääasiassa Suomessa. Vuodesta 2010 lähtien yhdistyksen jäsenet ovat sijoittaneet yli 450 miljoonaa euroa alkuvaiheen yrityksiin. Yhdistyksen rahoitus katetaan pääasiassa jäsenmaksuilla ja partnerituotoilla. Yhdistyksen toimipaikka on Helsingissä ja sillä on kuusi täyspäiväistä työntekijää.

FiBAN pitää valmisteltavana olevaa Euroopan puolustusteollista strategiaa erittäin tarpeellisena ja kannatettavana.

FiBAN tukee lausunnon kantaa, että unionille luodaan yhteinen pitkän aikavälin puolustusteollinen strategia. Strategian aikaväli on pitkä, mutta tässä maailmantilanteessa on erittäin tärkeää, että myös lyhyen aikavälin tarpeet tulevat tehokkaasti ja riittävästi huomioiduksi.

FiBAN näkee tärkeänä, että Euroopan Investointipankki (EIP) muuttaisi lainanantopolitiikkaansa mahdollistamaan puolustusinvestointien rahoitusta laajemmin.

FiBAN kannattaa EU-rahoitteisten siviilitutkimus- ja kehittämisohjelmien kaksoiskäyttörajoitusten poistamista.

PK-yritysten ja tutkimuslaitosten linkittämistä paremmin puolustusteollisuuteen ja loppukäyttäjiin pidetään erittäin tärkeänä. Samoin vientivalvonnan yhtenäistämistä.

FiBAN tukee ehdotusta SEAP:n ohjelmaan osallistuvien jäsenvaltioiden yhteishankintojen ALV-vapautta ja joukkovelkakirjalainojen hyödyntämistä hankintojen rahoittamiseksi.

FiBAN pitää tärkeänä yksityisen rahoituksen saatavuuden tärkeyttä ja EIP:n lainoituskäytäntöjen sujuvoittamista.

—----------

Edellä mainitun lisäksi FiBAN haluaa lausua seuraavaa:

FiBAN katsoo, että puolustus- ja turvallisuussektoriin sijoittaminen on katsottu olevan haastavaa sääntelyn, pitkän tuotekehityksen ja rajatun markkinan vuoksi. Lisäksi haasteita tuovat rajoitukset tuotteiden myynnissä ja myöhemmin exiteissä eli yrityksistä irtautumisissa, kuten yritys- tai osakemyynneissä. Tämän vuoksi on tärkeää, että Suomessa kehitetään ketteriä testaus- ja pilotointimahdollisuuksia yhteistyössä valtiollisten ja yksityisten toimijoiden kanssa sekä sujuvoitetaan vientilupaprosesseja.

Pienten ja keskisuurten yritysten niukat resurssit eivät taivu kankeisiin hallinnon protokolliin. Myös tiukat kilpailutusmenettelyt estävät pienten yhtiöiden kasvumahdollisuuksia. PK-yritysten osallistumismahdollisuuksia kilpailutuksiin tulisi helpottaa.

Puolustusbudjettiin tulisi allokoida erillinen kokeilumääräraha, jonka avulla voidaan tehdä nopeasti, matalalla kynnyksellä kokeiluja/toimituksia startup-yritysten kanssa. Osa määrärahasta voitaisiin allokoida esimerkiksi Ukraina-tuen alle.

Suomessa on kyberalalla korkean tason salaustuotteita tuottavia yrityksiä, joilla on miljardien eurojen markkina EU-sisämarkkinalla. Tällä hetkellä Suomella ei ole keinoa saada korkean tason salaustuotteita NATO-maiden markkinoille, koska testauskyvykkyyttä ei ole, kuten esimerkiksi Ranskassa ja Ruotsissa. Suomi tarvitsisi tämän statuksen, mutta tavoitetta ei ole saatu vielä toteutettua.

Valtion virkamiehille tulisi antaa mahdollisuus harjoittaa vahvemmin viennin edistämistä (esimerkiksi puolustusasiamiehet).

Startup-yritykset ovat merkittävässä asemassa innovaatioiden synnyttämisessä. Kokoamalla ekosysteemin toimijat (puolustusvoimat ja muu julkinen sektori, etabloituneet alan yritykset, VTT, Tesi, Business Finland, alan kiihdyttämöt, FiBAN, Pääomasijoittajat, Suomen startup-yhteisö, PIA) yhteen, voitaisiin Suomeen rakentaa merkittävä puolustus-, turvallisuus- ja kaksoiskäyttöalan yritysten klusteri, jolla olisi merkittävä asema kansallisesti ja kansainvälisesti.

Ystävällisin terveisin,
Suomen enkelisijoittajayhdistys FiBAN ry

Tiina Laisi-Puheloinen
toimitusjohtaja

Jakelu TaV@eduskunta.fi

Tiedoksi Juhapekka Ristola, TEM

Tiina Ingman, TEM
Kari Virtanen, TEM